

gaende Stoleuddannelse saaledes, at den giver en større Frugt og gør, at Skolen mindre bliver til Bæde for Børnet, end den nu i saa overordentlig mangfoldige Tilfælde er. Men det er ikke en Sag, der saadan er at løbe til. En Bogestoleundervisning af den Art kan netop kun finde Sted, hvor en omhyggelig og hjærlighedsfuld Forbannelse er gaaet i Forvejen, hvor en klar Erfaring og Sagttagelse af, hvad det vil sige at være Børn har sat sig fast i den, der skal være Lærerinde paa det Standpunkt, og hvor man altsaa ikke styrter sig ud i Opgaven i Tro til, at blot det, at man holder af Børn, er tilstrækkeligt til at løse den. Hvis De nu ville spørge mig, om jeg da, eftersom jeg anser selve Opgavens Løsning for saa overordentlig vigtig, mener, at Staten straks skulde oprette en saadan Bogelærerindestole, vil jeg sige: nej, det mener jeg ikke, af den gode Grund, at Staten i dette Øjeblik er ude af Stand til med Bestemthed at sige, hvorledes en saadan Bogelærerindestole skulde indrettes. Man forholder sig endnu paa et Omraade, der maa kaldes det søgende, hvor man har faaet Diet op for Opgaven og nu prøver de forskellige Muligheder for dens Løsning, men en Statsinstitution kan vanskeligt bygges paa Muligheder. Et Medlem i det andet Ting sagde, at han vilde gaa med til Tanken om en saadan Bogelærerindestole som en almindelig Statsforanstaltning, men vel at mærke, naar der ikke var tænkt paa nogen bestemt Mand, der skulde staa i Spidsen for den. Jeg vil være tilbøjelig til at mene, at det omvendte vilde være det naturlige, det naturlige vilde være at sige: Er der en eller anden Mand, om hvem det kan siges, at han maa antages særlig at interessere sig for den Sag og har skaffet sig Forudsetninger for at kunne prøve visse af dens Muligheder, kunde der være nogen Mening i at sige: Lad den Mand's Opdragelsesvirksomhed saa ogsaa blive støttet gennem Staten, fordi Staten har Interesse i, at disse Muligheder blive prøvede, at det paa-gældende Arbejde bliver gjort, der maaste omsider, naar Tankerne have klaret sig, kan føre til, at Staten direkte kan overtage denne Opgave. Men i dette Øjeblik at ville bygge en saadan Statsstole for en Fremtids Sag, hvor Jorden næppe endnu er ryddet, saa Opgaven klart kan ses, tror jeg vil være ubetimeligt. Se, disse Betragtninger føre jo ganske sikkert til, at jeg ligesaa lidt som de tidligere ærede Talere, egentlig mener, at det Lovforslag, der ligger for os i dette Øjeblik, strengt taget er motiveret saaledes, som det burde

være motiveret for at godtgøre sin Ret til at føres igennem. Det mangler de Motiver, som kunde ligge i, at man havde gjort Rede for, hvad det var for en Uddannelse, der skulde foregaa i denne Statsstole, det mangler det Motiv, som kunde ligge i, at den stedfindende Uddannelse er særlig uheldig, og det mangler det Motiv, som kunde ligge i, at Staten for Eksempel billigere kom til sit Maal gennem en Anstalt som denne end gennem den nuværende Ordning. Jeg tror derfor ikke, at dette Spørgsmaal er modent til at løses paa den Maade, Lovforslaget antyder. Men paa den anden Side er der jo et Spørgsmaal af overordentlig stor Betydning, et Spørgsmaal, som det vil have sin meget væsentlige Værdi at saa drøftet alvorlig og grundig fra alle Sider i et Udvalg, og det haaber jeg da ogsaa skulde blive Følgen af, at dette Forslag er kommen her ned til Folketinget. Efter at det nu har været Genstand for en Behandling i Landstinget, hvor man dog øjensynlig med Vilje har overladt meget af den afgørende Behandling af Forslaget til Folketinget, saa vilde det jo ogsaa have sin Værdi for senere Tidens Fremme af den samme Opgave, om der nu her i Folketinget til, hvad der er gjort i Landstinget, kunde lægges et grundigt Stykke Udvalgs-Arbejde, der kunde bidrage til i alt Fald paa visse Punkter at fjerne de Uklarheder og de Vanskeligheder, som Løsningen af denne Opgave i Øjeblikket synes at have.

J. Scavenius: Jeg kan ikke være enig med den sidste ærede Taler, naar han synes at mene, at Tiden hverken er moden til at føre et saadant Forslag igennem, som det, der her ligger for, eller moden til at føre et Forslag igennem, lignende det, der i Fjor blev forelagt i Slutningen af Samlingen for Landstinget om Oprettelse af en Statsstole til Uddannelse af Bogelærere. Hvad dette sidste angaar, maa jeg mene, at naar det først er godtgjort, at Trangen til en saadan Stole er til Stede, er dette godtgjort derigennem, at Trangen til Bogestoler er til Stede Landet rundt, om end i forskellige Grad i forskellige Egne af Landet, saa er Tiden kommen til, at Staten tager sig af det. Skal Staten først tage sig af den, naar Trangen til den er bleven saa stor, om man saa kan sige, eller rettere, naar Tanken om en saadan Stole er bleven saaledes gennemarbejdet, at man aldeles bestemt og klart kan se, hvorledes den skal indrettes; stilles der en saadan Fordring, vil det sige det samme, som — jeg tillader mig at tro det — at saa vil man aldrig komme til at